

ніх фінансових та інших ресурсів, що забезпечують вихід підприємства із скрутного фінансового стану.

Безумовно, зовнішня фінансова допомога є надзвичайно важливою. Вона виступає як передумова для мобілізації власних ресурсів боржника, а особливо у сучасних умовах. Насамперед, на це треба зважати, розробляючи регіональну програму фінансового оздоровлення підприємств [3].

Джерелом ресурсів для санації підприємства може бути сек'юритизація його активів – відомий фінансовим менеджерам інструмент управління емітентом інвестиційною привабливістю цінних паперів власної емісії у сучасних умовах. Головною перевагою якої є, на нашу думку, вигідніші умови залучення грошових ресурсів, ніж пропонують банки при наданні кредитів або при емісії незабезпечених облігацій [3].

Отже, уточнене поняття санації дає змогу набагато чіткіше формулювати її завдання, визначати кінцеві цілі та вживати всіх можливих заходів для збереження підприємства як господарської одиниці регіональної економіки, з одночасним забезпеченням його стабільної роботи в майбутньому.

Література

1. Закон України "Про банкрутство"// Відомості ВР України, 1999. № 42 43. – С. 378.
2. Білик М. Фінансова реструктуризація та її оцінка// Економіст. – 2000, № 9. – С. 31-37.
3. Коваленко М.А., Лобанова Н.В. Санація підприємств регіону та фінансові джерела їх проведення// Фінанси України. – 2004, № 8. – С. 69-76.
4. Терещенко О.О. Санація підприємств у світлі нового законодавства про фінансову неспроможність// Економіка України. – 2000, № 11. – С. 31-37.
5. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 18-30.

УДК 336.2

Аспір. О.С. Лемішовська¹ – НУ "Львівська політехніка"

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розглядається місце та роль податкової політики у загальній стратегії розвитку підприємства, подаються організаційно-методологічні аспекти ведення податкової політики та основні етапи її формування на підприємстві.

Ключові слова: фінансова стратегія, податкова політика підприємства.

Doctorate O.S. Lemishovs'ka – NU "L'vivs'ka Politekhnik"

Role and Value of Tax Policy of Enterprise in Modern Terms

This article is devoted to the role of tax politics and its role in the development strategy of a company. Beside that, organizational and methodological aspects of the management of companies tax politics are described.

Основою господарської діяльності підприємства є фінансова стратегія, яка передбачає формування і ефективне використання фінансових та інших видів ресурсів. Важливість фінансової стратегії полягає в тому, що саме у фінансах йде відображення всіх видів діяльності підприємства, і виникає балансування функціональних цілей.

¹ Наук. керівник: доц. Р.Л. Хом'як, канд. екон. наук – НУ "Львівська політехніка"

Фінансова стратегія є складовою загальної стратегії економічного розвитку підприємства, яка визначає довгострокові цілі його фінансової діяльності та найбільш ефективні шляхи їх досягнення. Фінансова та загальна стратегія економічного розвитку підприємства пов'язані двохстороннім зв'язком, з одного боку – носячи до загальної стратегії підпорядкований характер вона повинна бути узгоджена з її цілями та напрямками, з іншого – впливає на її формування. Це пов'язано з тим, що основною ціллю загальної стратегії є забезпечення економічного росту, що прямо пов'язане з розвитком товарного ринку, а основними цілями фінансової стратегії є розвиток фінансового ринку. Таким чином, якщо тенденції розвитку цих ринків не збігаються з фінансовою стратегією, вносяться корективи до загальної або навпаки.

Формування фінансової стратегії на рівні довготривалого курсу в аспектах визначення її мети, завдань, стратегічних цілей – здійснюється засновниками підприємства і контролюється на рівні керівництва. Окремі напрямки формування фінансових ресурсів розв'язання завдань конкретного етапу розвитку, шляхом перегрупування фінансових ресурсів та зміни способів організації фінансових відносин здійснюється на рівні фінансових управлінь по конкретних їх відділах.

Послідовність формування фінансової стратегії здійснюється за такими етапами:

- визначення загального періоду формування фінансової стратегії;
- формування стратегічних цілей фінансової діяльності;
- стратегічний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;
- генерування стратегічних альтернатив та формування стратегічного фінансового плану;
- розробка фінансової політики в окремих аспектах фінансової діяльності;
- конкретизація показників фінансової стратегії по періодах її реалізації;
- оцінка розроблюваної фінансової стратегії.

По окремих напрямках фінансової діяльності підприємства формується фінансова політика, що є складовою формування фінансової стратегії. Фінансова політика включає політику формування активів і структури капіталу, політику управління активами та інвестиціями, політику управління фінансовими ризиками та запобігання банкрутства та політику формування фінансових ресурсів, до складу якої входить податкова політика. Місце податкової політики у загальній стратегії підприємства подано на рис. 1.

Податкова політика підприємства – це складова частина фінансової стратегії підприємства, яка полягає у виборі найбільш ефективних варіантів здійснення податкових платежів за наявності альтернативних варіантів його господарської діяльності [1, с. 205]. В окремих випадках розроблена підприємством податкова політика сама може бути критерієм коригування окремих напрямків операційної діяльності підприємства. Організаційно-методологічні аспекти формування податкової політики на підприємстві згруповані в табл. 1.

Ефективна податкова політика підприємства повинна враховувати особливості його діяльності та динаміку розвитку.

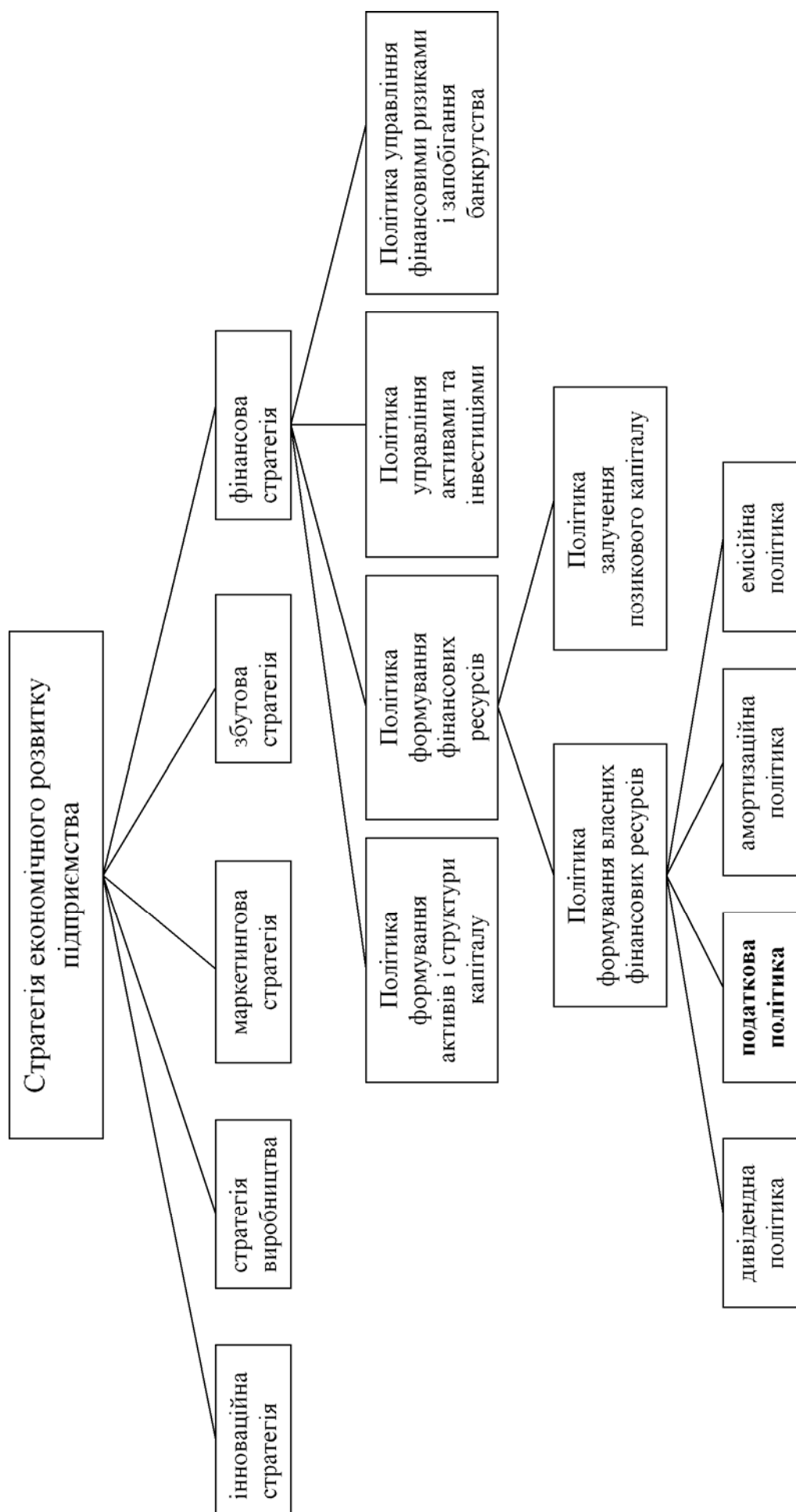

Рис. 1. Місце податкової політики у стратегії економічного розвитку підприємства

Табл. 1. Структурні елементи податкової політики

Податкова політика підприємства	
Структурні елементи	Характеристика
Ціль	Збільшення фінансових ресурсів для збільшення темпів розвитку операційної діяльності
Сутність	Вибір оптимальних варіантів фінансово-господарської діяльності
Мета	Зменшення податкових зобов'язань
Завдання	Формування податкової моделі
Елементи	▪ об'єкти оподаткування ▪ механізми оподаткування по кожному об'єкту ▪ суб'єкти оподаткування ▪ графіки податкових виплат
Методи	▪ розрахунково-аналітичний ▪ нормативний ▪ графоаналітичних залежностей ▪ порівняльний аналіз ▪ кореляційно-регресійний аналіз ▪ економіко-математичні методи
Принципи	▪ суворе дотримання податкового законодавства ▪ пошук та використання найбільш ефективних господарських рішень, які забезпечують мінімізацію бази оподаткування ▪ оперативне врахування змін у чинній податковій системі ▪ планове визначення суми передбачених податкових платежів ▪ забезпечення своєчасних розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами по податкових платежах
Інструменти	Право застосування всіх засобів, прийомів і способів визначених законодавством для досягнення мети
Види	▪ класична ▪ оптимізаційна
Компоненти	▪ податкова стратегія ▪ податкова тактика

Стосовно особливостей діяльності при формуванні податкової політики потрібно врахувати, яким чином кожен податок впливає на показники фінансово-господарської діяльності підприємства, а саме на обсяг реалізації, собівартість продукції, прибуток, платоспроможність, фінансову стійкість, іммобілізацію оборотних коштів підприємства.

Враховуючи динаміку розвитку підприємства, формування податкової політики залежить від розробленого плану розвитку підприємства, що може бути складений:

- на короткостроковий період (як правило, 1 рік). Такий план визначає динаміку основних параметрів: обсягу обороту, складу та структури собівартості, інвестицій в основні та оборотні засоби і т. д.;
- на середньостроковий період (2-3 роки), оскільки динаміка розвитку бізнесу може істотно змінюватись по відношенню до одного запланованого року, що призведе до істотних змін у використанні системи оподаткування;
- на довгостроковий період (5 років), оскільки такі дані необхідні для визначення амортизаційної політики.

Відповідно до складеного плану податкова політика підприємства може здійснюється за такими етапами:

- виявлення напрямків операційної діяльності підприємства, що дають змогу мінімізувати податкові платежі за рахунок різних ставок оподаткування;
- виявлення напрямків зменшення бази оподаткування підприємств за рахунок використання податкових пільг;
- урахування регіональних особливостей формування податкової політики підприємства;
- проведення податкового планування на підприємстві;
- оцінка ефективності розробленої податкової політики підприємства.

Податкова політика підприємства має базуватися на нормах податкового законодавства і є сукупністю положень податкового обліку, які підприємство визначає самостійно, а також норм податкового права, які підприємство повинно визначити для цілей обчислення податків.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що реалізація структурних елементів податкової політики підприємства є необхідною для ефективності її функціонування, наслідком якого повинна стати мінімізація податкових платежів та збільшення фінансових ресурсів для збільшення темпів розвитку господарської діяльності підприємства.

Література

1. Бланк И.А. Словарь-справочник финансового менеджера. – К.: Ника- Центр, 1998. – 480 с.
2. Иванов Ю.Б. Система оподаткування в схемах і таблицях. Частина 2. Оподаткування фізичних осіб. Частина 3. Податковий менеджмент: Навч. посібник. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2004. – 304 с.
3. Чернякова Т.М. Формування економіко-організаційного процесу оподаткування підприємств України: Монографія. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-та ім. В. Даля, 2003. – 188 с.

УДК 658:331.101.38(477)

Аспірт. І.Я. Лико – ЛДФА

ДО ПРОБЛЕМИ ВТРАТИ ТРУДОВОГО РЕСУРСУ УКРАЇНИ

Розкрито та проаналізовано основні аспекти проблеми втрати трудових ресурсів в Україні: міграція населення, демографічна криза, ВІЛ/СНІД-інфіковані, туберкульоз, алкоголізм.

Doctorate I.Ya. Lyko

To the problem of labor force lost in Ukraine

The main goal of article is to identify cause-and-effect aspects of Labor force lost in Ukraine: migration, AIDS-infected, alcoholism.

Важливим фактором стабільного економічного розвитку держави є якість її трудових ресурсів, що у сукупності визначає кваліфікаційний та інтелектуальний потенціал країни. За індексом розвитку людського потенціалу на 2005 рік країна посіла 78-е місце у світі [1]. Цей показник, при розрахунках якого беруться до уваги: рівень освіти, доходи на душу населення, тривалість життя громадян, на 8 пунктів гірший, ніж торік. Основними чинниками, що визначають даний стан є погіршення харчування населення, нездоровий спосіб життя, швидке поширення СНІДу та недоліки у системі охорони здо-